

C. Nhận xét mới trên cơ sở môi trường sống của địa lý khu vực và nội dung thư tịch.

1. Về phương diện địa lý: Trong phần nói về bản chất của ngũ hành, việc phân tích quan hệ giữa tỷ lệ khí tương ứng với phương hướng, tương ứng với biến đổi vật chất, với các biến đổi là hành, ta đã có cơ sở để đi tới một sự loại trừ như sau:

- Nếu chỉ nói chung rằng nền văn minh nông nghiệp lúa nước là nền tảng của học thuyết ngũ hành thì ta rất có thể coi đây là một nhận xét quá rộng, không thể chỉ căn cứ ở nội dung các văn bản nói về ngũ hành có quan hệ tới công tác gieo lúa, làm mùa, theo phương hướng, thời vụ mà đi đến nhận xét như trên, bởi vì các nước trong vùng Viễn đông, và Đông nam châu á nh Triều Tiên, Nhật Bản, Việt Nam, Campuchia, Nam Dương, Mã Lai, Phi Luật Tân, đều có lịch sử lâu đời về nghề trồng lúa nước.

- Điều cốt yếu là khi xem xét về địa dư ở các quốc gia có nghề trồng lúa nước kể trên là cái để cho chúng ta so sánh sẽ rõ. Sự so sánh giữa địa dư theo ngũ hành và địa dư từng nước như sau: Bán đảo Triều Tiên phía bắc là đất liền, ba mặt là biển, hướng gió từ bốn phía thổi về trung tâm sẽ có tỷ lệ khí theo các hướng gió khác hẳn nội dung khí theo phương hướng và hành của ngũ hành. Ở Triều Tiên có thể có gió đông ẩm, nhưng không phải là gió tây hanh khô được. Ở Nhật Bản, một quần đảo bốn bề là biển bao bọc, nếu xét hướng gió từ bốn phía tới, có lẽ chỉ có tỷ lệ nhiệt thay đổi, còn tỷ lệ ẩm chắc chắn chẳng có sự khác nhau giữa các hướng là bao nhiêu.

- Cứ theo cách đó, ta lần lượt xem đến các nước còn lại trong vùng với các điều kiện địa dư chung quanh nước đó. Cuối cùng, chúng ta sẽ thấy chỉ còn hai nơi có địa hình chung quanh đúng với điều kiện cần có để nhận thức ra tỷ lệ khí theo hướng gió như trong bản chất ngũ hành đã giới thiệu ở phần trên. Điều kiện đó là: Phía đông là biển, phía tây là núi cao trên lục địa, phía bắc lạnh, phía nam nóng. Hai nơi đó là lưu vực sông Dương Tử và lưu vực sông Hồng Hà.